

Så kom
solen till

Dags för ny etapp på
Sandgrundsudden

▲ 8 4 2 0 0

Allt fler väljer
Karlstad!

VI I KARLSTAD

EN TIDNING FRÅN KARLSTADS KOMMUN TILL ALLA KARLSTADSBOR. JUNI 2009.

**ANNAS MUSIK
GER BARN EN
NY CHANS**

**BÅTBUSSEN
ÄR TILLBAKA!**

**TIPS FÖR DIG
SOM VILL
BYGGA DIN**

DRÖM!

Innehåll

LEDARE	2
BYGGLOV	3-5
Dags att bygga ut? Vi har tipsen!	
FINANSKRISEN	6
Så påverkas vi i Karlstad.	
NYKLUBBAT	7
TA BÅTBUSSEN IGEN!	8
INSTEGSJOBB	10
MUSIKTERAPI	11-13
Ordlös metod ger barn en ny chans att utvecklas.	
SOMMARKALENDER	14-15
KRYSSET	16

Innehåll

Utges av: Karlstads kommun

Redaktör: Linda Olsson
linda.olsson@karlstad.se

Ansvarig utgivare:
Katarina Lindström
katarina.lindstrom@karlstad.se

Grafisk form: Tin Wigelius

Omslagsfoto: Pär Persson

Tryck: Tryckeri Knappen AB,
ISO 14001-certifierat tryckeri

Upplaga: 45 000 ex

Distribution: Posten
Delas ut till alla hushåll
i Karlstads kommun.

KARLSTADS KOMMUN

Ledare

En kommun i gott skick!

►► Det är finanskris i hela världen och det påverkar förstås också oss i Karlstad. Men Karlstads kommun har klarat sig relativt bra.

Vi har en välskött ekonomi med goda marginaler. Förra året fick vi ett överskott på 123 miljoner kronor och det är pengar som kommer väl till pass nu när svårare tider väntar. För de kommande tre åren måste vi strama åt ekonomin och det kommer inte att gå obemärkt förbi. Den största delen av kommunens pengar går till skolan, vården och omsorgen, men en del satsningar får vänta. Vi vet att fler Karlstadsbor blir arbetslösa och att behovet av försörjningsstöd ökar. Därför har vi satsat på ett jobbpaket med 400 jobb- och utbildningsplatser till arbetslösa för att lindra effekterna av lågkonjunkturen. Vi har också valt att fullfölja satsningarna på ett nytt badhus, vårdboende och sporthall. Karlstads Teater ska byggas ut och vi ska rusta upp flera högstadieskolor. Investeringarna är viktiga

för kommunens attraktivitet som bostadsort och besöksstad. De skapar också arbetstillfällen.

Vi tycker att det är viktigt att Karlstadsborna känner att de bor i en stad med hög livskvalitet med naturnära områden där det är lätt att ta sig fram. Därför kommer vi att behålla täta turer med stadsbussarna och i sommar kommer båtbusarna att ta oss runt staden på vattnet. Vi bygger ut Sandgrundsparken ytterligare och staden ska prydas av blomsterprakt.

Så även om vi påverkas av krisen så hoppas jag att invånarna känner sig nöjda med att bo i Karlstad – en kommun i gott skick.

Jag vill önska alla läsare en skön och avkopplande sommar! ■

Lena Melesjö Windahl (S)
Kommunstyrelsens
ordförande

TIPS FÖR DIG
SOM VILL
BYGGA DIN

DRÖM!

►► Familjen Evermarks nya hus lyser vitt i den röjda gläntan. Mellan trädstammarna skymtar sjön och fågelkvittret smälter samman med tvillingarnas ljusa röster.

Längtar du också efter att bygga ett hus helt enligt dina önskemål? Eller vill du förändra det du redan har? Här tipsar vi om vad som gäller i bygglovsdjungeln.

Nöjd husägare. Jessica Evermark har fått sitt drömhus.

Mycket jobb. Övervakningen är kvar att inreda.

►► För ett och ett halvt år sedan fann Jessica och Kent Evermark sin drömtomt, ett rejält stycke mark cirka två mil från Karlstads centrum. Sedan länge låg en gammal föreningsstuga på tomten.

– Det första vi gjorde var att ta ställning till om vi skulle bygga om föreningslokalen till bostadshus. Men vi fastnade för friheten i att bygga nytt, ansökte om ett förhandsbesked hos kommunen och fick svaret att det var okej att bygga.

De bestämde sig för ett hus i herrgårdsstil på 180 kvadratmeter i ett och ett halvt plan.

– Bland det svåraste var att bestämma vilken färg huset skulle ha, trots att det känns som om rött, gult eller vitt är det som gäller på landet.

Noggrann planering

Förutom den yttre utformningen gällde det att bestämma exakt placering av huset – uppgifter som krävs för att kunna ansöka om bygglov hos kommunen.

– Bygglovet fick vi vänta på tre–fyra månader, bland annat ska ju grannarna ha chans att säga vad de tycker.

Dessutom hade Jessica och Kent

lämnat in en byggnmälan där de berättade vilken typ av ventilations- och värmelösning de valt, att de skulle ha braskamin och en del annat om byggnadens tekniska egenskaper.

Grannarna hade inga synpunkter och när bygglovet var klart träffades Kent, den ansvarige från kommunen och den Kent utsett till kvalitetsansvarig och gick igenom allt från energiberäkningarna till utformningen av förstuvkisten.

– Det kallas för byggsamråd och är det absolut viktigaste mötet med kommunen, berättar Kent.

Som byggherre är det Kent som stått för alla kontakter med kommunen.

– Jag har nog varit på stadsbyggnadsförvaltningen fem–sex gånger och pratat med dem i telefon lika många.

Så – för ungefär ett år sen, samtidigt som tvillingarna Elsa och Axel föddes – var det dags att börja bygga.

– Eftersom vi valt att göra mycket själva har vi sparat in en hel del pengar. Fast allt tar lätt lite längre tid än man räknat med. När vi flyttade in för två månader sen var det långt ifrån färdigt. Än så länge bor vi på nedervåningen, övervakningen får vi ta när vi hinner, ler Jessica. ■

Text och foto: Cecilia Hardestam

Fasadfärg. Att bestämma färg på huset tog rejält med tid.

►► Helena Andersson är stadsbyggnadsingenjör i Karlstad. Hon och hennes kollegor ger gärna tips och råd om bygglov.

Varför måste man ansöka om tillstånd hos kommunen när man vill bygga nytt eller göra större ändringar i sitt gamla hus?

– Det man bygger finns kvar under lång tid och berör många människor. Hur man får bygga styrs av flera lagstiftningar och från kommunens sida försöker vi garantera att stadsbilden och helheten ska bli så bra som möjligt. Vi vill naturligtvis också att bostäderna ska vara säkra att bo i.

Vid nybygge ska man ansöka om bygglov, göra byggnmälan och träffa kommunens representant vid ett byggsamråd. Vad gäller om jag vill ändra i ett hus som redan finns, måste jag söka bygglov då med?

– Det är lite olika. Bygglov behövs om du vill bygga till ditt hus eller ändra så att till exempel garaget blir bostad. Det behövs också om du vill glasa in din uteplats, anlägga en

Till slut fastnade Kent och Jessica Evermark för antikvitt med oxfordrött och indiskt grönt kring fönstren.

Bygglovsguide. Kontakta gärna stadsbyggnadsingenjör Helena Andersson och hennes kollegor för tips och råd.

Fakta

Bygglov i tätort

Om du bor i tätort kan bygglov krävas för att:

- byta färg, fasadmaterial eller taktäckningsmaterial samt göra förändringar som påverkar husets yttre utseende, till exempel byte av fönster eller bygge av takkupa.

TIPS SÅ HÄR SÖKER DU BYGGLOV

mur eller sätta upp plank eller vindskydd. Dessutom kan det krävas bygglov om du vill måla om, byta fönster eller fasad- och takmaterial. Vill du installera en braskamin behöver du däremot inte bygglov, men måste göra en bygganmälan. Det är för att garantera att de tekniska kraven blir uppfyllda.

Finns det något jag kan göra som varken kräver bygglov eller bygganmälan?

– Vid en- och tvåbostadshus får du sätta upp en eller flera friggebodar på totalt 15 m² och också sätta upp skärmtak över entréer och uteplatser på totalt 15 m². Att anlägga en nedgrävd pool kräver inte heller bygglov. Och att renovera och underhålla huset kräver oftast varken bygglov eller bygganmälan,

men om du gör ändringar så att husets utseende förändras eller om planlösningen invändigt förändras mycket kan det krävas bygglov eller bygganmälan.

Hur ska jag försäkra mig om att jag förstått vad som gäller?

– Ring eller mejla till oss så hjälper vi dig! Telefon: 054-29 50 00 eller e-post: stadsbyggnadsförvaltningen@karlstad.se. Du hittar även information på vår hemsida karlstad.se/bygglov. Under sommaren, 1 juni–31 augusti har vi besöks- och telefontid: måndag–onsdag samt fredag kl. 10.00–12.00 och 13.00–14.30. ■

Text och foto: Cecilia Hardestam

Tips

Tänk efter först!

Helenas tips till dig som vill förändra ditt hus

- Det kan vara trevligt att göra om sitt hus, men tänk på att försöka förändra på husets egna villkor. Varje hus har sin egen charm, som det kan vara värt att slå vakt om.
- Ha inte för bråttom. Lev i huset en tid så att du hinner känna dess atmosfär.
- Vill du förändra ditt hus – kom ihåg att även mindre ändringar kan kräva lov. Kontakta därför kommunen i god tid – helst redan innan du söker bygglov så vet du vad som gäller – och räkna in tiden det tar att få ett bygglov, normalt cirka åtta veckor.

Så påverkar finanskrisen

► Finanskrisen är global och påverkar även Karlstad. När färre människor arbetar och betalar skatt så minskar skatteintäkterna för alla kommuner.

Det här betyder att Karlstads kommun får mindre pengar att röra sig med än vad man trodde förra sommaren. På bara ett år

så har kommunen "förlorat" över 815 miljoner kronor. Enligt den senaste prognosen från SKL, Sveriges kommuner och landsting, så kommer Karlstads kommun att få 815 miljoner kronor mindre i skatteintäkter 2009–2011 jämfört med vad man trodde i juni förra året, när kommunfullmäktige beslutade om budgeten. Skatteutjämningsystemet gör att det

inte spelar någon roll att Karlstad har låg arbetslöshet. Vi påverkas av situationen i landet som helhet. Så i mars i år beslutade kommunen att minska budgetramarna för samtliga nämnder med 166 miljoner kronor nästa år.

Karlstad har en stark ekonomi

Karlstads kommun har en mycket stark ekonomi, men måste bromsa

... steg för steg

1 15 september 2008. Den amerikanska investmentbanken Lehman Brothers går i konkurs och finanskrisen sprider sig med stormstyrka över världen.

2 22 september 2008. Krisen når Europa. Islands regering tar över storbanken Glitnir och brittiska staten går in och räddar bolåneinstitutet Bradford & Bingley. I Sverige sjunker börsen med 5,4 procent.

svårare att få lån, köpkraften minskar. Fordonsindustrin drabbas hårt. I Sverige varslar Volvokoncernen över 6 000 personer om uppsägning. Totalt i landet varslas 70 000 personer.

3 September–december 2008. När krisen sprider sig globalt förlorar människor sina jobb, det blir

4 Januari 2009. Arbetsförmedlingen tror att runt 150 000 människor kommer att bli arbetslösa de kommande två åren. Det betyder att skatteintäkterna kommer att bli mindre de närmaste åren. Det påverkar Karlstads kommun som får mindre pengar till sina verksamheter. 422 miljoner mindre i skatteintäkter enligt prognosen.

5 3 mars 2009. Läget försämras ytterligare – prognosen visar nu att skatteintäkterna i Karlstad kommer att minska med 600 miljoner kronor 2009–2011, jämfört med prognosen i juni 2008. Kommunledningsutskottet beslutar att minska budgetramarna för kommunens nämnder med sammanlagt 166 miljoner kronor 2010.

6 23 april. Läget försämras ytterligare. Nu får kommunen 815 miljoner kronor mindre enligt prognosen. Skatteintäkterna ökar dock fortfarande, men bara med 1 procent per år.

7 Karlstadsborna märker av krisen för att kommunen måste prioritera. En del planerade förbättringar måste skjutas på framtiden, men skolan, vården och omsorgen är fortfarande prioriterade områden.

OSS ■■■

in för att klara de närmaste åren som blir tuffare ekonomiskt. Därför får samtliga nämnder minskade budgetramar 2010 och 2011 jämfört med beslutet i juni 2008.

– Det här betyder att nämnderna måste se över sina kostnader och skjuta vissa ambitionshöjningar på framtiden, säger Lena Melesjö Windahl (S), kommunstyrelsens ordförande.

Men Karlstads kommun har trots allt en mycket god ekonomi, vilket betyder att kommunen fortfarande kan erbjuda en bra service till Karlstadsborna. Vård, skola och omsorg kommer att vara prioriterade områden.

Vi bygger oss ur krisen

De minskade budgetramarna kommer inte att stoppa något av de stora planerade byggprojekten. Investeringarna i ett nytt badhus på Sundsta, ett nytt äldreboende på Zakrisdal och en sporthall på Kronoparken kommer att bli av.

– Det är billigt att bygga just nu och det ger arbetstillfällen, så det vore dumt att stoppa de här satsningarna, säger Lena Melesjö Windahl. ■

Text: Katarina Lindström

Nyklubbat

Ett urval av de beslut som har tagits i Karlstads kommun under våren. Protokoll och sändningar från kommunfullmäktige finns på karlstad.se under "Politik & påverkan".

Karlstads centrum 2020

Fler resmöjligheter, snabbare och bekvämare resor är bara några av fördelarna med Karlstads resecentrum – som förhoppningsvis ska bli verklighet 2020.

I Karlstads resecentrum ska resenären lätt kunna byta mellan stadsbuss och regiontåg eller cykel och regionala bussar. Man ska kunna vänta i en bekväm miljö, där biljettförsäljning, information, restauranger, butiker och caféer finns samlade på ett ställe. Stadskärnan i Karlstad blir också större då det ska bli lättare att komma till områdena söder om järnvägen.

Kommunstyrelsen har fattat beslut om att vara med och finansiera projektet Karlstads resecentrum med 40 miljoner kronor. I början av nästa år fattar regeringen beslut om projektet ska ingå i den nationella planen över infrastruktursatsningar. Planen pekar ut vilka satsningar som ska göras 2010–2021. Projektet kallas "Bättre kommunikationer och stadsutveckling – Karlstads centrum 2020".

ILLUSTRATION: ARKITEKTEBYRÅN SWECO

Solrosfält välkomnar

Ett blommande solrosfält längs med E18 vid västra infarten kommer att välkomna besökare och Karlstadsbor i augusti.

– Nu provar vi att plantera solrosor här och fungerar det bra och är uppskattat kan fler områden bli aktuella vid de andra infarterna till Karlstad från och med 2010, berättar Christina Hägglund på teknik- och fastighetsförvaltningen.

Idén kommer från ett medborgarförslag som lämnats in till kommunen. I förslaget står det att inspirationen kommer från en finsk kommun som har gjort samma sak.

Båtlufta i skärgården

Öarna Kärrholmen, Västra Långholmen och Timmeröarna är mest lämpliga att köra turbåtstrafik till. Detta har en förstudie som kommunen beställt visat. Dessa öar är redan populära bland fritidsbåtar, och har grundläggande infrastruktur och attraktionsvärden som kan vara intressanta för besökare. Även Jäverön är intressant eftersom där redan finns en brygga, toaletter och vandringsleder.

Kommunen ska ta fram en beskrivning och kostnadsspecifikation för hur turbåtstrafiken kan genomföras till de tänkta öarna.

Nästa möte för kommunstyrelsen: 25 augusti och 22 september.
Kommunfullmäktiges nästa möte: 27 augusti och 24 september.
Se karlstad.se för tid och plats.
Kommunfullmäktiges möten sänds som webb-TV, direkt och i efterhand, via karlstad.se.

» Succén är tillbaka! Båtbussarna går hela sommaren fram till sista augusti. I år har båtflottan utökats med en ny solabåt, Sola 5, och med henne blir det ännu fler turer i centrala Karlstad med linje 91.

Ta båtbussen igen!

Nytt för i år är också att det blir kvällsturer med linje 93 till och från Hammarö på fredagar och lördagar. Då kan du passa på att "tura" och räkkryssa i vår fina skärgårdsmiljö. Om du vill åka på en längre rundtur i Karlstad så är linje 92 det självklara valet. I år kan du förköpa biljetter till rundturen i vår biljettstuga vid Slusswakten.

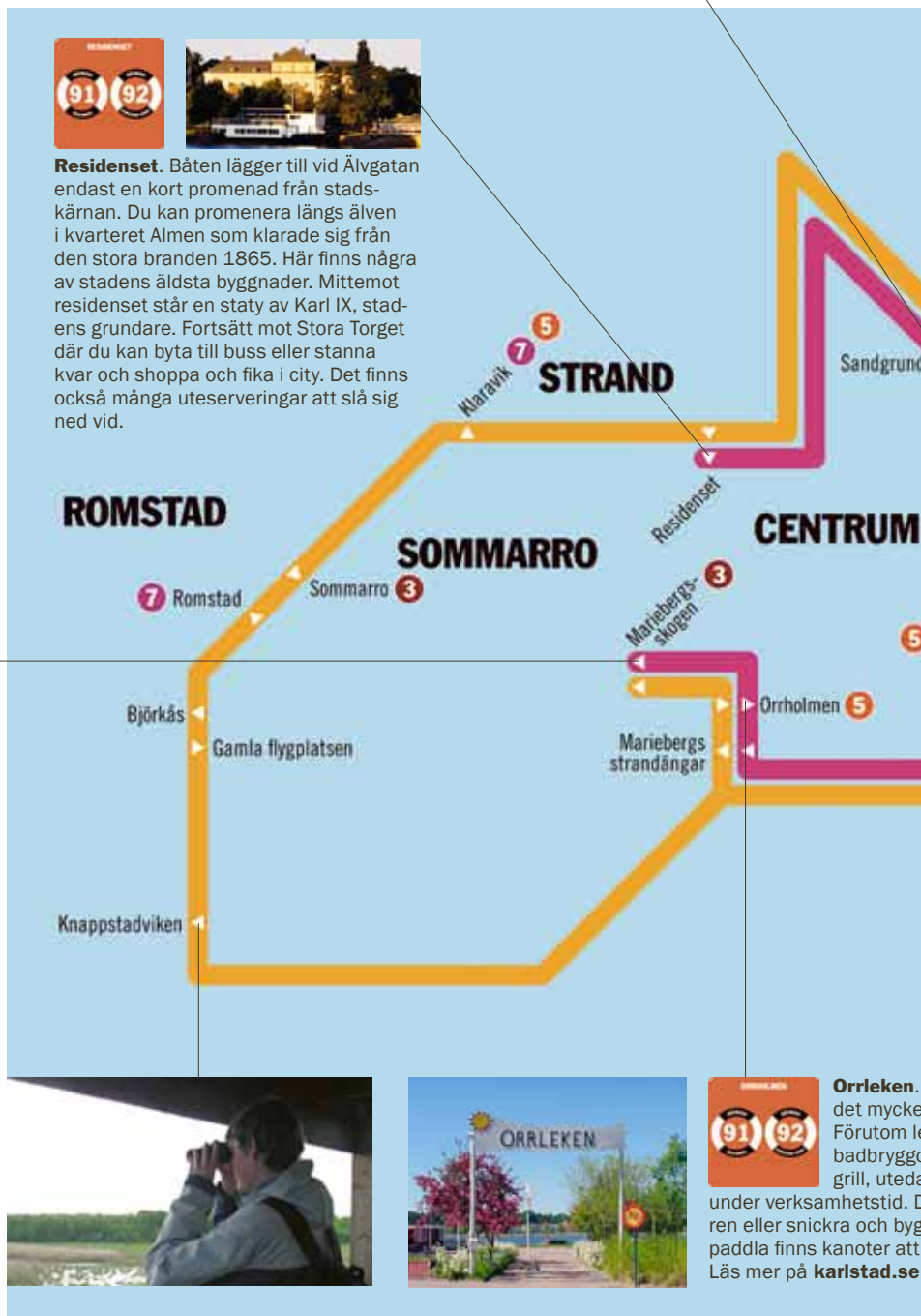
Det finns sjutton bryggställplatser där man kan stiga på eller av. Den enda hållplatsförändringen som sker är att Klaraviks hållplats flyttas till NWT-bryggan. Åk båtbuss i sommar – det är en unik möjlighet att se Karlstad från vattnet. ■

Mariebergsskogen. Mariebergsskogen är Karlstads stadspark. Här finns nya Lekträdgården och många gamla kulturbyggnader, Naturum Värmland och Lillskogen där du kan titta på lantdjur. Här finns också strövområden, fågeltorn och gömslen. Parken är öppen alla dagar, året om och det är fri entré för alla åldrar. Läs mer på www.mariebergsskogen.se

Knappstadviken. Om du har tur kan du få se bäver komma simmande i någon av älvfåror. Båten stannar på båda sidor om älven. Perfekt om du bara vill komma över till andra sidan. Du kan ta med dig cykeln på båten och fortsätta på cykeltur i Klarälvsdeltat. Runt Knappstadviken finns också en 4,5 km lång vandringsled, strandängar med nötkreatur och ett rikt fågelliv.

Sandgrund finns v... ställni... 1000... Den g... Cyrellushuset, är kon... finns nya Sandgrund... nat ett trädäck och g... kan slå sig ner med... karlstad.se och www...

Grund. På Sandgrundsudden i Värmlands museum med utställningar som guidar dig genom 100 år av Värmländsk historia. Gamla delen av museet, Värmlands museum. Utanför museet finns en park och där finns bland annat en grillmöjlighet, café och terrasser där man kan ha en picnicorg. Läs mer på www.varmlandsmuseum.se

Café Slusswakten. I Pråmkanalen finns Karlstads enda sluss. Pråmkanalen byggdes 1835–38 för att transportera varor mellan Klarälven och Vänern. Produkter som järn, kol, trä, massa och papper transporterades längs Klarälven. Nu används Pråmkanalen bara till privat trafik och till båtbusar. Den gamla slussvaktarstugan är idag café. Här finns också vår biljettstuga där du kan förköpa biljetter till rundturen.

Inre Hamn. Sommarkvällar fylls Inre Hamn med människor på de många uteserveringarna och restaurangerna i området.

Båtarna ligger på rad längs kajen i gästhamnen och stämningen är hög. Det är också nära till Stadsträdgården där du kan promenera bland växterna.

Café August. Båten lägger till vid Café August brygga på södra sidan om Kanikenäsholmen. Du kan promenera mot segelbåtshamnen och beundra båtarna eller ta promenadvägen som leder upp till Café August. Där arrangeras bland annat musikkvällar. Läs mer på

www.cafeaugust.se

Lövnäs. Här angör båten Lövnäs brygga. Du kan promenera till Hammarö kyrka som är byggd på 1700-talet och har anor från 1100-talet. Hammarö hembygdsgård och sockenstuga ligger alldeles intill. Hammarsudde bjuder på vacker natur med en domarring från järnåldern.

I parken Orrleken finns ett utställningsområde för alla åldrar. I Orrleken finns badstrand, fiskerbrygga, strandkafé, grillmöjligheter, café och terrasser. Du kan också titta på djur och fåglar. För den som vill hyra/låna.

Samma pris som på bussen

PRISER	Vuxen 26– år	Ungdom 20–25 år	Skolungdom 7–19 år
Enkelbiljett, gäller en timme	20 kr	20 kr	12 kr
Enkelbiljett, gäller en timme Respass	16 kr	16 kr	9,60 kr
Enkelbiljett, Karlstad runt	40 kr	40 kr	24 kr
Enkelbiljett, Karlstad runt Respass	32 kr	32 kr	19,20 kr
Cykel (i mån av plats)	20 kr	20 kr	20 kr

Historia

Soltecknaren. Lasse Sandberg, konstnären som skapade den glada solen – Karlstads logotyp.

Så kom solen till

Karlstads logotyp, den glada solen, är ritad av konstnären Lasse Sandberg. Lasse, som avled förra året, har berättat att det var Karlstads soliga läge och den öppna mentaliteten som fick honom att börja rita glada solar när han flyttade till Karlstad från Stockholm på 1950-talet. Då kände han inte alls till historien om 1700-talets världshusägare Eva Lisa Holtz, som kallades Sola i Karlstad, för att hon var så glad och trevlig.

Solen fanns med redan i Inger och Lasse Sandbergs första bok "Fåret Ulrik får medalj" och fick sitt nuvarande ansiktsuttryck på 1960-talet, då Lasse skapade en stor sol av trä till Lillskogen i Mariebergsskogen. Första gången solen användes mer officiellt var i samband med att Karlstad utsågs till Årets stad 1967.

Vid Karlstads 400-årsjubileum 1984 användes den glada solen i många sammanhang och den blev mycket omtyckt. År 1989 köpte Karlstads kommun ensamrätten och beslutade att använda den som officiell symbol, vid sidan av det gamla heraldiska stadsvapnet.

Solen symboliserar både Sola i Karlstads driftighet och gästfrihet samt Karlstadsbornas öppna sinnelag, och förstås att solen skiner mer här än på många andra håll i Sverige.

Golab Jahish. FOTO: ELIN KRONQVIST

» Golab Jahish är en glad och positiv tjej som bott tre år i Sverige. Hon har lärt sig svenska, tagit körkort och jobbar nu som instegsjobbare på Karlstads Energi, där hon arbetar för en trivsammare arbetsmiljö.

Alla vinner på instegsjobb!

Golab Jahish är ursprungligen från Iran, hon har varit bosatt i Irak i 25 år och flyttade sedan till Jordanien.

– Det är helt annorlunda i mitt hemland, jag har varken gått i skola eller arbetat tidigare, säger Golab.

För tre år sedan kom hon tillsammans med sin man och fyra barn till Sverige, då kunde hon inte ett ord svenska. I Karlstad fick hon lära sig språket genom SFI, Svenska för invandrare, och ska nu påbörja sista steget i utbildningen. Genom Jobbcenter fick Golab börja på Karlstads Energi som instegsjobbare från början av februari till oktober.

– Jag är väldigt nöjd med att få vara här, berättar Golab.

På Karlstads Energi arbetar hon för en trivsammare miljö på arbetsplatsen. Hon ser till att det finns frukt, smörgåsar och kaffe i fikarummet. Torkar av bord och håller konferensrummen rena. Hon har även hand om beställning av kaffe, frukt och pålägg varje vecka.

– Jag är jätteglad över att vi får möjligheten att ha Golab här hos oss. Hon ger våra anställda en extra guldkant på arbetsplatsen och vår

förhoppning är att hon får stanna, säger Anita Nyström, supportchef på Karlstads Energi.

Anita menar att det är mycket vi tar för givet på arbetsplatsen idag.

– Golab får oss att tänka i ett större perspektiv, där båda parter är vinnare. ■

Text: Lise Bergqvist

Fakta

Instegsjobbare

- Syftet är att hjälpa människor till arbete eller studier.
- Villkoret är att den nyanlända flyktingen eller invandraren läser SFI, Svenska För Invandrare.
- Staten står för 75 procent av den totala lönekostnaden.
- Anställningsstödet kan beviljas till både privata och offentliga arbetsgivare. Vill du anställa en instegsjobbare? Kontakta Jobbcenter, Karlstads kommun.

Profilen

Namn: Anna Nilsson Lindgren

Jobbar med: Funktionsinriktad musikterapi, FMT, vid Kulturskolan och i Karlstads kommuns skolor.

Till nytta för: Barn och ungdomar som bland annat har svårare för att läsa, skriva och räkna, eller att koncentrera sig.

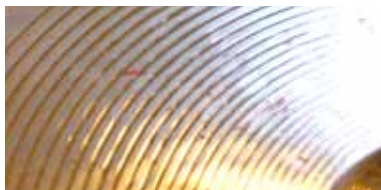
Bakgrund: Förskollärare samt en 3-årig påbyggnadsutbildning till diplomerad musikterapeut vid Ingesundsmusikhögskola.

» Att träna kroppens motorik utvecklar hjärnans funktioner. Det är därför Anna Nilsson Lindgrens musikterapi med trummor, cymbaler och andra slaginstrument är så bra för barn och ungdomar som har lite svårare för att läsa, skriva, räkna och koncentrera sig.

CHANS

ANNAS MUSIK
GER BARN OCH
UNGA EN NY

► De flesta av oss utvecklar kroppens funktioner i en och samma ordning, från spädbarn till vuxen ålder.

Bäbisen ligger i sin vagn och lyfter huvudet allt högre, vänder sig om från mage till rygg. Kan snart sitta och krypa. Ställer sig upp, tar de första stegen. Springer, snurrar, gör kullerbyttor och så vidare.

– Det finns en mening med att barnet vid köksbordet gång på gång slänger skeden i golvet, säger Anna Nilsson Lindgren, musikerterapeut och på halvtid anställd av Karlstads kommun. Motoriken tränas hela tiden och vi utvecklar fler och fler funktioner.

Ta igen missade steg

En del barn hoppar över något steg i utvecklingen. Effekterna märks kanske inte direkt, men tar sig istället andra oväntade uttryck senare i utvecklingskedjan.

– När det är dags att börja använda hjärnan till att läsa, skriva och räkna så saknas kopplingar som styr dessa färdigheter.

Anna jobbar med en metod som kallas Funktionsinriktad musikerterapi, FMT. Just nu arbetar hon med barn och ungdomar i åldrarna fem till tolv år.

– Det är lärarna ute i skolorna som ser vem som skulle behöva jobba

på ett lite annorlunda sätt. Exakt vilka problem eleverna har när de är i klassrummet behöver jag inte ens få veta. Jag möter istället var och en i musikrummet, läser av kroppsspråk och motorik och lägger upp vår stund utifrån det jag ser.

Ordlös metod

Själv sitter hon vid pianot. Hon pratar inte och ger inga instruktioner, men ställer upp trummor och cymbaler som lockar till spel. Placeringen av trummorna blir en utmaning som eleven får lösa med egen tanke och handling. Sedan spelar de tillsammans. Varje ton från pianot blir en bekräftelse för den som håller i trumstockarna, som instinktivt vet hur musicerandet ska gå vidare. Så småningom blir rörelserna mera medvetna och därför sker en utveckling.

Stunden vid trummorna hjälper till på många sätt. När cymbalerna hamnar en bit bort öppnas famnen automatiskt och hållningen raknar.

– Jag lockar dem till rörelser som är gynnsamma för just den personen. Samspelet mellan höger och vänster hand är viktigt i många vardagliga situationer. Den som klipper med höger hand, måste ju samtidigt styra pappret med vänster, förklarar Anna.

De rörelser som lärs in genom trummandet skapar nya kopplingar

i hjärnan. Kopplingar som behövs för att göra helt andra saker.

Goda exempel

Det finns många goda exempel på resultat. Ett barn i tioårsåldern som hon jobbade med, hade en fyraårigs motorik när de träffades första gången.

– Under processens gång lyckades han samordna sin kropp så att han klarade av att lära sig läsa.

En annan av hennes elever var nästan helt ensidig i sina kroppsrörelser och de fick jobba med en sida i taget under ganska lång tid.

– Men samma vecka som vi lyckades få koordination och ett spel med båda händerna berättade läraren att nu gick det bra att ljuda ihop bokstäverna och läsa!

– Man kan säga att handen är hjärnans synliga del. FMT är en neuromuskulär metod där man arbetar med kroppen för att utveckla hjärnan. Jag gör det med musik och det bästa är att det mest bara är kul! De nya kunskaperna sitter i för livet. ■

Text och foto: Katarina Averås

KUL! VARJE TON BLIR EN POSITIV BEKRÄFTELSE

► Maria sätter sig till rätta vid trumman och cymbalerna. Hon är tyst och förväntansfull. Att få spela tillsammans med Anna Nilsson Lindgren hör till veckans roligaste 20 minuter! Hennes bror Noah håller med. Båda två har gjort stora framsteg.

– Är du klar, frågar Anna och får en nick tillbaka.

Det är de enda ord hon säger till Maria under hela musiklektionen. För övrigt kommunicerar hon via kroppens rörelser, instrumentens placering och pianot. Det räcker för att skapa ett samspel mellan lärare och elev.

Maria fattar trumstockarna som Anna sträcker fram och börjar spela. Övning ger färdighet. Det

är Marias spel som visar vägen framåt. Pianot följer bara med. Då och då justerar Anna instrumenten, flyttar dem en aning och ställer fram ett extra par trummor och två nya cymbaler. Övningarna blir mer komplicerade och Maria får prova sig fram.

I sista melodin de spelar tillsammans byter de roller och det blir mollackorden på pianot som sätter rytmen, i ett snabbare tempo nu.

Efter Maria är det Noahs tur. Anna placerar även ett par träklossar under stolen. Noah får upp sina fötter på dem och plötsligt blir han rakare i ryggen och sträcker på sig. Det blir enklare att få till slagen.

Genom de olika övningarna får olika muskler träning och koordinationen finslipas. Anna plockar även fram golvtrumman och Noah

får trumma med fötterna. Hela kroppen – armar och ben – är med i rörelser och rytm. ■

Text och foto: Katarina Averås

Fakta

FMT-metoden

Musikterapeuten använder sig av ett 30-tal musikaliska koder för att stimulera kroppens naturliga utveckling. Den egna aktiviteten och det egna initiativet – som är grunden för all personlig utveckling – stimuleras i samspelet mellan terapeut och elev. De speciellt skrivna musikaliska koderna som anpassas efter elevens utvecklingsnivå. Metoden passar alla åldrar för behandling av många olika svårigheter eller funktionsstörningar: Läs- och skrivsvårigheter, koncentrationsproblem, psykiska problem, motorikstörningar, DAMP/ADHD, förlamningar med mera.
Källa: www.fmt-metoden.se

FARSENAS FARS

En av världens bästa farser, spelas mellan 24 juli och 16 augusti i Mariebergsskogen

Huvudrollerna spelas av Robin Stegmar, som är känd både från ICA-reklam, Dramaten och tv-serien "En fyra för tre", och Göran Gillinger som på TV bland annat medverkat i Rederiet och Kommissionen. De flankeras av två superroliga kvinnor från Karlstadsområdet. AnnSofi Nilsson och Anne-Sophie Elwin.

Biljetterna säljs på Scalateatern, telefon: 054-19 00 80.

Dags för ny etapp!

► Nu håller etapp två av Sandgrundsparken på att byggas, där skapas bland annat en magnoliadal.

– Parkens gestaltning handlar mycket om att förstärka naturens eget underverk genom vyer, utblickar och planteringar, säger Mikael Lundh, landskapsingenjör och parksamordnare vid teknik- och fastighetsförvaltningen.

Etapp två beräknas vara klart under hösten 2009. ■

Wissman klar för friidrottsgalan

Torsdagen den 23 juli är det dags för en av sommarens höjdpunkter, den stora friidrottsgalan på Tingvalla IP. Som vanligt väntas friidrottseliten skina i kapp med solen och publiken kommer att få se många spännande tävlingsgrenar. Klart är att Europamästaren Johan Wissman kommer till Karlstad för att vässa formen inför VM. Dessutom medverkar bland annat Sveriges bästa manliga häcklöpare Robert Kronberg. Läs mer på www.ifgota.se

JAZZPICNIC I ALSTER

Njut av helkvällar i gröngräset utanför Alsters Herrgård till tonerna av härlig jazzmusik. Den 26 juni lotsar Isabella Lundgren publiken genom Monica Zetterlunds mångbottnade karriär. Den 17 juli bjuder Rigmor Gustafsson bland annat på egenkomponerad musik från senaste plattan "Alone with you". Jörgen Zetterqvist avslutar med klassisk jazz av bästa märke den 24 juli.

Biljettbokning: Alsters Herrgård, telefon: 054-83 40 81

Läs mer om vad som händer i Karlstad i sommar på karlstad.se

Fakta

Ormbunks- och Magnoliadalen

På Sandgrundsudden planteras bland annat:

- 170 träd och buskar
- 5 000 perenna blommor
- 33 000 blommande lökväxter
- 6 000 kvadratmeter gräs
- 900 kvadratmeter äng

Under året sker även en utbyggnad av promenadvägar, parkbelysning och parkutrustning. Både Ormbunksdalen och Magnoliadalen kommer att belysas med en spännande effektbelysning. I sommar kommer feriearbetande ungdomar att bjuda på "Musik i sommarkväll" på Sandgrundsudden.

Hallå där ...

... **Erik Rynefors** som leder Allsång med gäster från Friluftsteatern i Mariebergsskogen tre måndagar, den 6 och 20 juli, och den 3 augusti.

FOTO: PÅR SUNNEMAR

Allsången flyttar till Mariebergsskogen

Tidigare har Allsången varit på Alsters Herrgård, det här blir första gången i Mariebergsskogen, varför byter du scen?

– Det fanns inte möjlighet att fortsätta ute på Alster då Allsången har fått en allt större publik. Mariebergsskogen med 960 sittplatser under tak var då det självklara valet. Det centrala läget kombinerat med bra bussförbindelser, både med buss och båt gjorde inte saken sämre. Friluftsteatern är dessutom en klassisk plats, här har storheter som Jimmy Hendrix uppträtt.

Vilka låtar kan man förvänta sig?

– Jag har valt låtarna i samråd med artisterna. Den 6 juli är temat "Från Taube till Ted", svensk vistradition från Bellman fram till idag. Den 20 juli är temat "Sing Along – Rock Along – Allsång" med ensemblen från Queenhyllningen "A Night At The Opera" och den 3 augusti är temat "Med lekfullhet och barnasinne". Varje kväll vänder sig till tre generationer, hela familjen ska kunna gå.

Du utlovar fina gästartister, men vill inte marknadsföra kvällarna med hjälp av dessa, de ska vara en överraskning?

– Jag vill att folk kommer för att få en härlig kväll inte bara för att se en speciell artist. Publiken kan lita på att de får en bra kväll med fina artister.

Vilka brukar vara de populäraste allsångslåtarna?

– "Sommar och sol", med Sven Ingvars och Evert Taubes klassiker som "Fritiof och Carmencita" och "Calle Schevens vals".

NÅGOT FÖR ALLA PÅ MUSEET

Ta med familjen på en dramatiserad stadsvandring med Sola i Karlstad, eller gör jättesåpbubblor, bygg rondellhundar eller skicka flaskpost på uteleken varje onsdag! De vuxna kan gå på From

Back Home en fotoutställning av

Anders Petersen och JH Engström eller

KALAS – ett fyrverkeri av varmländskt

konsthantverk. Läs mer på

www.varmlandsmuseum.se

FESTIVAL FÖRSTA JULI

För andra året i rad kommer Rix Fm Festival till Stora Torget i Karlstad. Redan på eftermiddagen börjar aktiviteterna på torget, med tävlingar och skivsigneringar.

– Förra året kom närmare 10 000, vi hoppas på en lika häftig upplevelse i sommar, säger projektledare Henrik Olsson.

Klara artister är bl.a. Milow, Style och

Lili & Susie. Arrangemanget genomförs av Karlstads kommun i samarbete med bland annat Centrum Karlstad och krögarna på Kungsgatan.

	I KLEMMER STUDIOS AGENTUR TITTA		HUVUD- STAD I PERU		VARGEN YLVAS PLATS IDAG	FRI- IDROTTS- TRÄNARE ULF	FYLLER DU I NU ITU		FÖDDES 15 MARS 1907 I KARLSTAD	SYSSLA I BOMSTAD SÅDAN SOM DET SAS FÖRR	ÄR SVEN- INGVARS MUSIK	
					DETA- CHERAD INOM DET MILITÄRA							
	FIRAS SIST I MÅNAD 10 AUSSE- PIPPI				UPPMAN- ING VID MIDDAGS- BORD		KRAFT- LÖST	VÄSTER- STRANDSGÅNG PÅ BANDYPLAN				DRUV- DRYCK
										MEDIA FÖR KANAL 12 PRYDLIG		
	BLAD- DRYCKS- SORTER		VÄLJA GENOM ATT PROVA GAMMAT						BJÖRN- TASSEN		CIRKELFOR- MAD ÖPP- NING PÅ FÄRTGSSIDA	
	KONST- NÄREN BAKOM STATYN		GULDPENG LAG POTTER- ROWLINGS			KAN GE LÄ PÅ SKUT- BERGETS KUST						
					ÄR SKOR- STENS- FEJAR- ARBETE							SÄLLAR SIG BJÖRN HELLBERG TILL?
				GÖR BÅTBUSSEN I PRÄMKANALEN		HAR SVÅRT ATT KONCEN- TRERA SIG		SYNS PÅ HÄSTARNA PÅ FÄRJE- STAD		OFTAST EFTER IOGT		
	SAGO- VINDER FLITIGT BLOMSTER	PINNE FÖR GRILL- NING	DAHL SOM SKRIVIT MÅNGA BARNBÖCKER		BRUK- ATS TV-HASSE SOM SÅGS DÄNSA		ORM HÖRS VISSA KÖRER					GUNDEGA PÅ BALETTEN
			FORNTIDA KELTISKA PRÄSTEN VID						KAN TAND VID KYLA			
FRÅGE- SPEL KORT		EN AV TRE I AFRO- DITE						AV- VIKANDE				
SKAPA				SKULPTERADE HELFIGUREN MITT I YSTA						FINNS I LED- NINGEN RUT DAHL		
VAR I BUBBLA RUNT 1997		GÖR BILDER PÅ METALL OCH GLAS				PÅ BILAR I BREMEN OCH KÖLN		FÖR- TJÄNST- TECKEN				
OXUDE 26-09 STOR OAS I STAD- ENS SÖDRA DEL												

KONSTRUKTÖR: OXUDE MEDIA

Kryssset

Lös kryssset - tävla om respass och allsångsbiljetter

Det räcker med att lista ut de fyra ord som ska skrivas in i de tonade rutorna i kryssset. Mejla in lösningen till info@karlstad.se eller skicka in kupongen med lösningen till: Karlstads kommun, Informationsenheten, 651 84 Karlstad

Rätt lösning: _____

_____

Märk mejlet eller kuvertet med "Lösning korsord".

Senast den 1 juli vill vi ha ditt svar.

Vinnarna publiceras på karlstad.se den 2 juli.

Bland de med rätt lösning lottar vi ut ett respass från Karlstadsbuss tankat med 700 kronor. Två personer har chans att vinna två biljetter vardera till Allsången på Mariebergsskogen den 6 juli med Erik Rynefors.

Namn: _____

Adress: _____

Postadress: _____

Telefon: _____

